



ЗОЛОТА БАЛКА — городище і могильник пізньоскіфської культури. Розташ. на правому березі Дніпра поблизу с. Золота Балка Нововоронцівського району Херсонської обл. Городище відкрив на поч. 20 ст. **В. Гошкевич**, досліджувала 1953–59 **М. Вязьмітіна**. Складається з акрополя прямоліній. планування та передмістя. Площа 6,6 га, культур. шар 0,4–1,3 м, розкопано 2,5 тис. м². Будинки (кам'яні, багатокімнатні) об'єднані у господар. комплекси типу садиб із внутр. двориком і кам'яною огорожею (виявлено 6 таких комплексів). Є також будівлі типу напівземлянок і наземні каркасні споруди. Знайдено предмети матеріал. культури: ліпна (горщики, миски на ніжках, глечики) і гончарна (амфори, тонкостін. посуд.) кераміка, прикраси (намисто, персні, браслети, фібули, сережки), дзеркала. Серед унікал. знахідок — теракотові статуетки, мармурова голова Геракла, сердолік. гема із зображенням орла на вівтарі. Датоване 2 ст. до н. е. — 4 ст. н. е. Могильник, розташ. на Пн. Зх. від городища, відкрив 1951 К. Бреде,

досліджували В. Пешанов, *Е. Симонович*, М. Вязьмітіна. На пл. 3 тис. м² розкопано 87 поховань пізньоскіф. часу та 11 — періоду бронзи (переважно з трупопокладенням на спині). Типи поховань: катакомби, ґрунт. ями, підбійні могили, кам'яні ящики (багато колективних). Інвентар представлений знаряддями праці, зброєю, кінським спорядженням, керамікою, прикрасами (фібули, намисто, сережки), культовими речами. За антропол. даними, серед похованих є представники різних етніч. груп — греки, сармати, скіфи, германці. Датований 2 ст. до н. е. — 2 ст. н. е.

Рекомендована література

1. Вязьмітіна М. І. Золота Балка: Поселення сарматського часу на Нижньому Дніпрі. 1962
2. Її ж. Золотобалковский могильник. 1972 (обидві — Київ).

Н. О. Гаврилюк

Бібліографічний опис:

Золота балка / Н. О. Гаврилюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-16933>

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).